

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№12

2025
dekabr

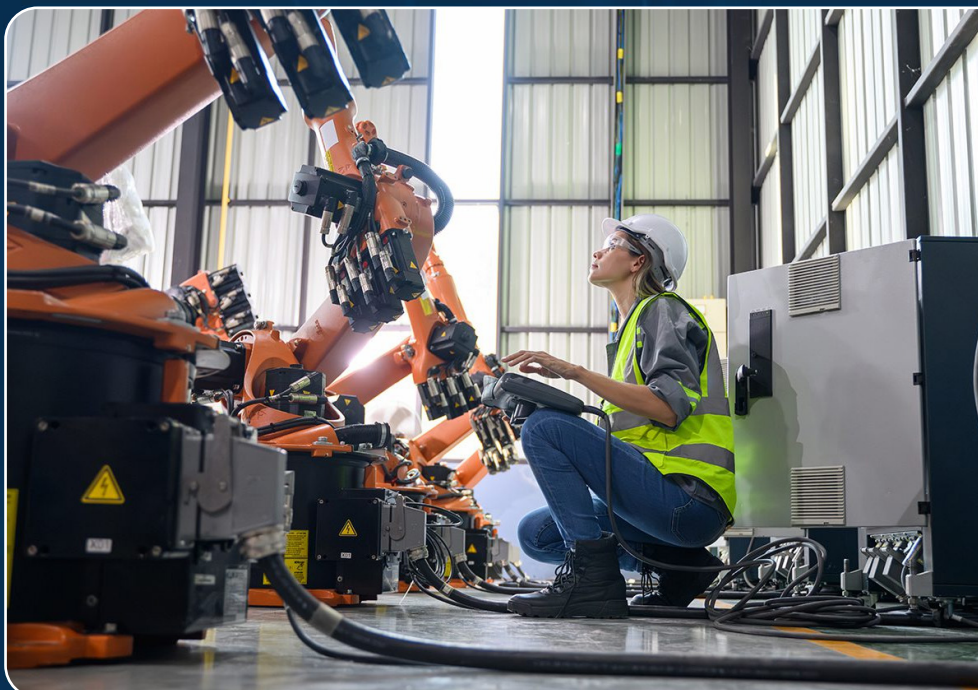

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 595 sahifa.
2025-yil, dekabr

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RASMIY RIVOJLANISH YORDAMI (OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE, ODA) ORQALI O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT, PFM) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	24
<i>Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Ulug'ova Maftunabonu To'liqinova</i>	
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN LEADING WHEAT-PRODUCING COUNTRIES.....	28
<i>Turayeva Gulizahro</i>	
BLOKCHEYN TIZIMLARI UCHUN XESH FUNKSIYALARNI TANLASH MEZONLARI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	32
<i>Abduraximov Baxtiyor, Allanov Orif, Turdibekov Baxtiyor</i>	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISHNI SAMARALI TASHKIL ETISH MODELLARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	39
<i>Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li</i>	
ISSIQLIK AKKUMULYATORINING RAZRYADLANISH JARAYONIDA SUYUQLIK QATLAMLARIDA HARORAT TAQSIMLANISHINING BIR O'LCHOVLI MODELI	43
<i>B.A. Hikmatov, M.S. Mirzayev</i>	
ISLOM MOLIYASI TAMOIYILLARI ASOSIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	49
<i>Safarova Nasiba Gulmurod qizi</i>	
ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СИСТЕМ В ОБУЧЕНИИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИНФОРМАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ.....	54
<i>Даниярова Улбосын Куатбаевна</i>	
YANGI TURDAGI IKKI QATLAMLI TRIKOTAJ TO'QIMALARI KO'RSATKICHLARINI KOMPLEKS BAHOLASH	58
<i>Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna</i>	
HALQALI YIGIRISH MASHINASIDA BURAM UCHBURCHAGINING IP UZILISHIGA BOG'LIQLIGINI TADQIQI.....	62
<i>Soliyev Azizbek Kamoldinovich</i>	
НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТУРИЗМА 2030: СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА	69
<i>Голышева Елена Вячеславовна</i>	
STRATEGIK JARAYONNING MODELLARI	76
<i>Musayeva Dilnoza Dilshatovna</i>	
МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ОЦЕНКИ СТОИМОСТИ КВАРТИР В МНОГОЭТАЖНЫХ ДОМАХ.....	81
<i>Уринов Адхамжон Акбарович</i>	
MATERIALLARNI MURAKKAB YASSI TRAEKTORIYALAR BO'YICHA DEFORMASIYALANTIRISHDA PLASTIK DEFORMASIYALANISH JARAYONLARI	88
<i>A.Xakimov, X.Xakimov</i>	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI.....	95
<i>Xaitov Shaxzod Sharipboyevich</i>	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH CHORA-TADBIRLARINING KETMA KETLIGI	102
<i>Xusanova Maloxat Mengnorovna</i>	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA LOGISTIKA XARAJATLARI TAHLILI	107
<i>Saidova Kamola Xoshimovna</i>	

OZIQ-OVQAT SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	111
Tleuv Niyetulla Raxmanovich	
YUQORI MUSTAHKAM KOMPOZIT ARMATURALARDAN FOYDALANILGAN TEMIRBETON KONSTRUKSIYALARINING YUK KO'TARUVCHANLIGI VA UZOQ MUDDATLI DEFORMATSIYALARINI BAHOLASH	114
Mamajanova Odina Alisher qizi	
KORXONALARDA DAROMADLILIK KO'RSATKICHLARINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	119
Farog'at Xo'jabekova, Eshankulova Nafisa Komiljon qizi	
TEMIR YO'L INFRATUZILMASIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASH: CSR, ESG VA PRI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH	124
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZING MARKETING AND EDUCATIONAL PROCESSES IN HIGHER EDUCATION	128
Sadikov Shoxrux Shuhratovich	
BANK FAOLIYATIDA "YASHIL" MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	133
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI	139
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
BOSHQARUV PSIXOLOGIYASIGA DOIR MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	145
Aripov Oybek Abdullayevich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARALARI	150
Karimov Nodirbek	
УТИЛИЗАЦИЯ ПОБОЧНЫХ ПРОДУКТОВ ПЕРЕРАБОТКИ ХЛОПКА ДЛЯ СИНТЕЗА АНТИКОРРОЗИОННЫХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ.....	155
Ситмуратов Тулкинбек Сабирбаевич, Баходиров Худайберган Баходир угли	
SANOAT KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	163
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATIDA XORIJIY INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	168
Nazarova A.N.	
АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СИСТЕМА РАСЧЁТА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОТРУДНИКОВ ОРГАНИЗАЦИИ	172
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
BLOCKCHIAN, IOT (INTERNET OF THINGS) NING IQTISODIY SOHALARDA QO'LLANISHI	178
Avazov Ergash Xidirberdiyevich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI MOLIYAVIY BOSHQARISHNING JORIY HOLATI VA EKONOMETRIK TAHLILLAR ASOSIDA KELGUSI YILLAR PROGNOZI.....	182
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ XO'JALIGI KLASSTERLARI MOLIYAVIY HOLATINING NAZARIY JIHATLARI	190
Dildora Yuldasheva	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINING HOLATI	194
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
MAHALLA BUDJETI VA SOLIQLARNING YIG'ILUVCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH-TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING USLUBIY JIHATLARI.....	206
Azizova Zilola Lochinovna	
KOSHI – BUNYAKOVSKIY – SHVARS INTEGRAL TENGSIZLIGI VA UNING IQTISODIYOTDAGI ROLI.....	212
Saipnazarov Shaylovbek Aktamovich	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЙ СЕКТОР УЗБЕКИСТАНА: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ, ПЕРЕРАБОТКА БИОМАССЫ И СТРАТЕГИИ СОКРАЩЕНИЯ ПОСТУБОРОЧНЫХ ПОТЕРЬ	219
Эгамбердиев Хумоюн Хамрокулович	
HOVUZ BALIQCHILIGI XO'JALIKLARIDA REJALASHTIRISHNING MUDDATLARI VA BOSQICHLARI	227
Dosmuratova Shaxista Kengashovna, Menglikulov Bakhtiyor Yusupovich	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	233
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
KON-METALLURGIYA KORXONALARINING KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA KPINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	237
Ergashov Botirjon Ergashovich	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	245
Ahmadjanov Ilyosbek	
ACCELERATING SOCIOECONOMIC DEVELOPMENT IN RURAL AREAS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES: A COMPREHENSIVE ANALYSIS	250
O.Q. Xudayberdiyeva, Z.B. Negmatullayeva	
ISSIQXONALARDAN FOYDALANISHNING OZIY-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI BO'YICHA MUAMMONI ASOSLASH VA UNING MILLIY MANFAATLARGA ALOQADORLIGINI ANIQLASH.....	256
Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA DON MAHSULOTLARI NARXLARINI SHAKLLANTIRISHDA BOZOR TAJRIBASI	260
Bahriddinov Jahongirbek Ravshanjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING JAHON TAJRIBASI: MUAMMO VA ISTIQBOL	264
Mamadaliyev Akmaljon	
ПОВЫШЕНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ЗНАЧИМОСТИ НАЛОГОВ В НОВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ.....	269
Зайналов Джахонгир Расулович	
FARG'ONA VODIYSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	274
Murodxiyeva Feruza Majidovna	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI BARQARORLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYALARI.....	280
Abduliyeva Gulshan Maxmudovna	
LABOR MIGRATION IN UZBEKISTAN: SOCIO-ECONOMIC TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS	285
Razakova Barno Sayfiyeva	
U-NET BASED POLYP SEGMENTATION ON KVASIR-SEG DATASET: PERFORMANCE EVALUATION AND COMPARISON WITH STATE-OF-THE-ART METHODS	289
Mukhriddin Arabboev, Shohruh Begmatov, Sukhrob Bobojanov	

IQTISODIYOT TARMOQLARI VA SOHALARI RIVOJLANISHIDA SUN'IIY INTELLEKTDAN FOYDALANISH MASALALARI	300
Davletov Islambek Xalikovich, Normirzayev Ulmasjon Muzaffarjon o'g'li	
IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH SHART-SHAROITLARI VA OMILLARI	304
Karimova Iroda Abdusattarovna	
"MENING MAKTABIM" LOYIHASINI OMMALASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	311
Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzayeva	
ISSUES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE EDUCATION MARKET	320
Inomiddin Imomov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДА ОЦЕНКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С УЧЕТОМ СТЕПЕНИ НОВИЗНЫ И ЭФФЕКТОВ	324
Алиева Эльнара Аметовна	
ИНТЕГРАЦИЯ ЦИФРОВЫХ БИЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В СИСТЕМУ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНА	331
Назарова Гулчехра Нурмуханбетовна	
ECONOMIC GROWTH: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECT	336
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
AGROKLASTERDAGI XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLAR O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR MEKANIZMINING BUGUNGI HOLATI	342
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
SIMSIZ ALOQA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA TEMIR YO'L STANSIYALARIDA POYEZDLAR HARAKATINI TASHKIL ETISH	350
Jonikulov Egamberdi Shavkat o'g'li	
GENDER SIYOSATI VA DEMOGRAFIK O'SISHNING INSON KAPITALIGA TA'SIRI	357
Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
СОСТОЯНИЕ ВИТАМИННО-МИНЕРАЛЬНОГО ОБМЕНА (ВИТАМИН D, КАЛЬЦИЙ, МАГНИЙ, ФОСФОР) У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА С ОСТРОЙ ПНЕВМОНИЕЙ НА ФОНЕ ВЕГЕТАТИВНЫХ ДИСФУНКЦИЙ	364
Абдурахмонов Жасур Нематович, Шарипова Олия Аскаровна, Бахронов Шерзод Самиевич	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TARKIBIY TUZILISHI	373
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ АО ХУДУДГАЗТАЪМИНОТ	377
Хусанов Дурбек Нишанович	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTIDA NAZORAT GABARIT QURILMALARINING ZAMONAVIY HOLATI, TAHLILI VA HARAKAT TAKRIBI GABARITLARINI ANIQLASH USULINI TAKOMILLASHTIRISH	384
Xidirov Erkin Irgashovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH VA SAMARALI TAQSIMLASHDA RIVOJLANGAN XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	391
Amanbaev Amanali Ortazbaevich	
GLOBAL DARAJADA FAOLIYAT YURITADIGAN BRONLASH TIZIMLARINING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI	396
Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA INFRATUZILMA LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI	403
Akmal Shodiyev	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHI KORXONALARDA LIZING MUNOSABATLARI HISOBİ	408
Inamov Abdusalom Muhamadovich, Inomov Sardor Abdusalomovich, Inomov Hasanboy Abdusalom o'g'li	

O'TKIR BRONXOLIT BILAN KASALLANGAN BOLALARDA KATAMNEZNING EKOLOGIK OMILLAR TA'SIRIDA UZIGA XOS KECHISHI.....	412
Azimova Kamola Talatovna	
THEORETICAL ASPECTS OF STUDYING CONCEPTS RELATED TO YOUTH TOURISM	416
Norboyev Allayor Ismoilovich, Mansurova Zebuniso Abdurashidovna	
THE ESSENTIAL STRATEGIES WAYS OF SERICULTURE INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	420
Khojimatov Ravshanbek Rasuljonovich	
BLENDED LEARNING PLATFORMASI KANSEPSIYASI, ARXITEKTURASI VA FUNKSIONAL TUZILMASI.....	425
Qobulova Madina Tuxbatillo qizi, Mirzaaxmedov Muxammadbobur Karimberdiyevich	
ASALARICHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING AHOLI DAROMADLARI VA FAROVONLIGIGA TA'SIRI: IQTISODIY TAHLIL VA EKONOMETRIK BAHOLASH	430
Kuanishbay Berdimuratov	
MARKETING EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHGA OID XORIJIY YONDASHUVLAR TAHLILI	434
Sobirov Azizbek Avazbekovich	
УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ОРГАНИЗАЦИИ	443
Бабахонов Бабуржон Шухрат угли	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA SOLIQ IMTIYOZLARINI QO'LLASH MASALALARI.....	449
Ibroximov Muxammadjon Abdullajanovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA LOGISTIKA BOSHQARUVINING RAQAMLI MODEL VA UNING SAMARADORLIGI	453
Olimova Bahora Shuxratovna	
СУЩНОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	463
Муминходжаева Дилноза Рамизовна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И АНАЛИТИЧЕСКИХ ПЛАТФОРМ	468
Дурманов Акмал Шаймарданович	
УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ СОЦИАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ: ВЫЗОВЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РЕФОРМ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ И ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	477
Холмуратов Джахонгир Салимбек угли	
O'ZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISHDA TIJORAT BANKLARINING ROLI.....	483
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA-INNOVASION JARAYONLARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	489
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
AGROKLAsterlarda ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	495
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF MICE TOURISM AND ITS ADAPTATION TO THE CONDITIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	501
Ilkhomova Gulnoza Zayniddin kizi	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRT LARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH.....	507
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	512
Umarova Munira Muxitdinovna	

JINDA ARRALI SILINDR TISHLARIDAN TOLANI AJRATISH JARAYONINI HAVO OQIMI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRUVCHI ENERGIYA TEJAMKOR QURILMANI MODELLASHTIRISH.....	516
Mirzakarimov Mirsharofiddin Mirzaabdurahimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI TOMONIDAN ISHLAB CHIQARILGAN MAHSULOTLARNI XORIJGA EKSPORT QILISH MEXANIZMLARI	524
Matkarimov Anvar Tajimatovich	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRTLARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH	528
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINI SOLIQ NAZORATINI AMALGA OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	533
Ismailov Bobir Salomovich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA KAPITAL QO'YILMALAR XUSUSIYATLARI VA ULAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH	540
Baxriyev Muxiddin Sheraliyevich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALAR VA ULAR BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI.....	545
Fayzullayev Murodjon Nematulayevich	
O'ZBEKISTONDA KLASSTER IQTISODIYOTI: INVESTITSİYALAR, EKSPORT VA SANOAT ISHLAB CHIQARISHINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI (2022-2024-YILLAR KESIMIDA).....	550
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich, Jabbarov Majidbek Erzodovich, Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
GLOBAL YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA EKOLOGIK, IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARNING TAHLILI	556
M.M.Muminova	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SMART TURIZM SHAROITIDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON ISTIQBOLLARI	565
Najmidinov Azizbek Bahrom o'g'li	
ТЕКУЩИЕ УГРОЗЫ И ВЫЗОВЫ, СВЯЗАННЫЕ С МИГРАЦИОННЫМИ КРИЗИСАМИ	571
Бегматов Хусанбек	
ELEKTRON TIJORAT SEKTORI UCHUN ONLAYN REKLAMA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	575
Rajabova Dilbar Ixtiyor qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA O'ZBEKISTON MEVA-SABZAVOTCHILIK SOHASIDA MAHSULOT YETISHTIRISHDAN TORTIB UNI BOZORGACHA CHIQARISHGACHA BO'LGAN JARAYONDA NEYROMARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	582
Sadiy Shukrillo Asatillo o'g'li	
YOSH TADBIRKORLAR FAOLIYATIDA INNOVATSION G'OYALARNING AMALIY AHAMIYATI	590
Ergashev Oybek Xaydaraliyevich	

YOSH TADBIRKORLAR FAOLIYATIDA INNOVATSION G'OYALARNING AMALIY AHAMIYATI

Ergashev Oybek Xaydaraliyevich

University of Business and Science

“Yashil iqtisodiyot” kafedrası o'qituvchisi

E-mail: ergashevoybek723@gmail.com

ORCID: 0009-0009-3479-2679

Annotatsiya. Maqolada O'zbekiston sharoitida yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishning dolzarb masalalari, uni qo'llab-quvvatlashning institutsional va infratuzilmaviy asoslari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari asosida yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish istiqbollari, innovatsion g'oyalarni tijoratlashtirish hamda yangi ish o'rinlari yaratish yo'nalishida taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: yoshlar tadbirkorligi, innovatsiya, kichik biznes, biznes-inkubator, texnopark, raqamli iqtisodiyot, startap.

Abstract. This article analyzes current issues related to the development of youth entrepreneurship in Uzbekistan, as well as the institutional and infrastructural frameworks for its support. Based on the research findings, proposals and recommendations have been developed regarding the prospects for youth entrepreneurship development, the commercialization of innovative ideas, and the creation of new jobs.

Keywords: youth entrepreneurship, innovation, small business, business incubator, technology park, digital economy, startup.

Аннотация. В статье анализируются актуальные проблемы развития молодежного предпринимательства в Узбекистане, а также институциональные и инфраструктурные основы его поддержки. На основе результатов исследования разработаны предложения и рекомендации по перспективам развития молодежного предпринимательства, коммерциализации инновационных идей и созданию новых рабочих мест.

Ключевые слова: молодежное предпринимательство, инновации, малый бизнес, бизнес-инкубатор, технопарк, цифровая экономика, стартап.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli iqtisodiy islohotlar jarayonida yoshlar tadbirkorligi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim omillardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, yangi ish o'rinlari yaratish hamda aholining turmush darajasini oshirishga qaratilgan davlat siyosatida aynan yoshlar qatlamining iqtisodiy faolligini oshirish ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan amalga oshirilayotgan “Yoshlar — kelajagimiz” davlat dasturi, “Yoshlar parlamenti”, “Yoshlar ishlari agentligi” kabi institutsional mexanizmlar yoshlar orasida tadbirkorlik faoliyatiga bo'lgan qiziqishni sezilarli darajada kuchaytirmoqda [1].

Bugungi kunda yoshlar nafaqat mehnat bozorida ish izlovchi subyekt sifatida, balki yangi ish o'rinlarini yaratuvchi, innovatsion g'oyalar tashabbuskori sifatida ham iqtisodiy jarayonlarda faol ishtirok etmoqda.

Yoshlar tadbirkorligining rivojlanishi milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, innovatsion g'oyalarni amaliyotga joriy etish hamda hududiy iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish jarayonida moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi, bozor infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi, marketing va boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati kabi masalalar mavjud bo'lib, ularni tizimli ravishda hal etish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Ergashev O. va Abdulhakimov Z. T. tomonidan olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda qayd etilishicha, kichik innovatsion biznes infratuzilmasining shakllanishi va hududiy rivojlanish omillarining uyg'unligi yoshlar tadbirkorligi samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi [2].

Yoshlarning iqtisodiy faolligini yanada oshirishda texnoparklar, biznes-inkubatorlar, startap markazlari hamda ilmiy-tadqiqot institutlari bilan o'zaro hamkorlik mexanizmlarini rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Mazkur maqolada yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlarini, innovatsion infratuzilma tizimidagi o'rnini, mavjud imkoniyatlar hamda istiqboldagi rivojlanish yo'nalishlarini ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish, innovatsion g'oyalarni tijoratlashtirish va raqamli iqtisodiyot sharoitida ularning samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish masalasi bugungi kunda nafaqat O'zbekistonda, balki jahon miqyosida ham iqtisodiy o'sish, innovatsion faollik va bandlikni ta'minlashning muhim omili sifatida qaralmoqda. Shu bois mazkur yo'nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar, xususan, kichik biznes va innovatsion korxonalar rivojlanishining nazariy hamda amaliy asoslarini o'rganish alohida ahamiyat kasb etadi.

O'zbekistonlik olimlardan Ergashev O., Abdulhakimov Z. T., Alimurodov M. K., Debabov S. A., Asaul A. N., Smagulova J. B., Mazur E. va boshqalarning ilmiy ishlari yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishda kichik biznes infratuzilmasi, innovatsion muhit, texnoparklar va biznes-inkubatorlarning o'rnini hamda ularning iqtisodiy samaradorligini asoslashga bag'ishlangan. Ushbu tadqiqotlarda tadbirkorlik infratuzilmasi iqtisodiy va ijtimoiy sohalar o'rtasida resurslar harakatini ta'minlovchi muhim tizim sifatida talqin etilib, yosh tadbirkorlar uchun qulay institutsional muhit yaratishdagi roli asoslab berilgan.

Shuningdek, xorijiy olimlar — R. Yoximsen, P. Rozenstein-Rodan, P. Samuelson o'z tadqiqotlarida infratuzilmani iqtisodiy tizimning tayanch elementi sifatida baholaydilar. Ularning fikriga ko'ra, tadbirkorlik faoliyatini samarali rivojlantirish uchun moddiy, tashkiliy va intellektual resurslarning uyg'unlashuvi muhim ahamiyatga ega.

O'tkazilgan ilmiy tahlillar shuni ko'rsatadiki, yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishning muvaffaqiyati, bir tomondan, innovatsion infratuzilma — ya'ni texnoparklar, biznes-inkubatorlar, ventchur fondlari va ilmiy markazlar faoliyatiga, ikkinchi tomondan esa, davlat tomonidan yaratilayotgan qo'llab-quvvatlovchi institutsional mexanizmlarga bevosita bog'liqdir. Shu nuqtayi nazardan, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan "Yoshlar — kelajagimiz" davlat dasturi, Prezident tashabbusi bilan tashkil etilgan yoshlar texnoparklari hamda startap ekotizimlari yoshlarning innovatsion g'oyalarni amaliyotga joriy etishda muhim rol o'ynamoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda ilmiy tahlilning quyidagi metodlaridan foydalanildi. Nazariy-tahliliy yondashuv asosida yoshlar tadbirkorligi rivojiga oid milliy va xorijiy adabiyotlar, ilmiy maqolalar, qonunlar hamda qarorlar tizimli ravishda tahlil qilindi. Qiyosiy tahlil metodi yordamida O'zbekiston, Janubiy Koreya, Xitoy va Turkiya tajribalari asosida yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish siyosatining o'ziga xos jihatlari taqqoslandi. Statistik tahlil doirasida so'nggi yillarda yoshlar ishtirokidagi kichik biznes subyektlari soni, ularning iqtisodiy samaradorligi hamda yangi ish o'rinlari yaratish ko'rsatkichlari o'rganildi. Sotsiologik yondashuv orqali yosh tadbirkorlarning motivatsiyasi, ehtiyojlari va rivojlanish imkoniyatlarini aniqlash maqsadida o'tkazilgan amaliy so'rovnomalar natijalari tahlil qilindi. Tizimli (sistemali) yondashuv asosida tadbirkorlik infratuzilmasi elementlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik — ta'lim – innovatsiya – biznes – moliya tizimi — kompleks tarzda o'rganildi.

Yoshlar tadbirkorligi mamlakat iqtisodiy salohiyatini oshirish, bandlikni ta'minlash hamda innovatsion muhitni kengaytirishda strategik ahamiyat kasb etadi. Shu bois tadbirkorlikni rivojlantirish jarayonida ilmiy asoslangan infratuzilma siyosatini izchil amalga oshirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, startap ekotizimini takomillashtirish hamda yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish mexanizmlarini yanada kuchaytirish maqsadga muvofiqdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda yoshlar tadbirkorligi mamlakat iqtisodiy tizimining eng faol va istiqbolli tarkibiy qismlaridan biriga aylanib bormoqda. Xususan, kichik biznes infratuzilmasining izchil rivojlanishi, innovatsion muhitning kengayishi hamda texnoparklar, biznes-inkubatorlar va startap markazlari faoliyatining faollashuvi yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda [3].

So'nggi yillarda yoshlar tomonidan tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni sezilarli darajada ortgani kuzatilmoqda. Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2020–2024-yillar oralig'ida yoshlar ishtirokidagi tadbirkorlik subyektlari ulushi jami faol subyektlarning 35 foiziga yetgan. Ushbu subyektlarning asosiy qismi xizmat ko'rsatish, savdo, axborot texnologiyalari hamda ishlab chiqarish sohalarida faoliyat yuritmoqda. Innovatsion infratuzilma elementlari — texnoparklar, biznes-inkubatorlar, ventchur fondlari va innovatsion markazlar — yosh tadbirkorlar uchun zarur start platformasi bo'lib, ularning g'oyalari tijoratlashtirish, texnologik ishlab chiqarish jarayonlarini yo'lga qo'yish hamda yangi ish o'rinlari yaratishga xizmat qilmoqda.

Namangan, Toshkent va Samarqand viloyatlarida yoshlar startaplarning jadal rivojlanayotgani kuzatiladi. Jumladan, Namangan viloyatida tashkil etilgan "Yoshlar texnoparki" misolida 40 dan ortiq yosh innovatorlar o'z loyihalarini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish imkoniyatiga ega bo'lgani hududiy infratuzilmaning yoshlar iqtisodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishdagi amaliy samaradorligini tasdiqlaydi. Ergashev O. tomonidan olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda ham hududiy infratuzilma tizimining innovatsion korxonalar rivojiga ta'siri chuqur tahlil qilingan. Mazkur tadqiqotlarda mahalliy innovatsion infratuzilmani yanada mustahkamlash yoshlar tadbirkorligi o'sish sur'atlarini oshirish uchun muhim imkoniyat ekani asoslab berilgan [4].

Shuningdek, tahlillar natijasida aniqlanishicha, yoshlar tadbirkorligi rivojida raqamli texnologiyalardan — Big Data, IoT, Cloud Computing, Machine Learning — foydalanish iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, yangi biznes modellarni shakllantiradi hamda marketing strategiyalarini soddalashtiradi. Axborot texnologiyalariga asoslangan startap loyihalarining muvaffaqiyat darajasi yoshlar o'rtasida an'anaviy korxonalarga nisbatan 1,5–2 baravar yuqori ekani aniqlangan. Shuningdek, universitetlar qoshida faoliyat yuritayotgan biznes-inkubatorlar yoshlarning amaliy bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash, ularni bozor talablariga moslashtirishda muhim rol o'ynamoqda. Oliy ta'lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik natijasida yoshlar uchun yangi ish o'rinlari yaratilmoqda hamda ilmiy ishlanmalar tijoratlashtirilmoqda.

Izlanish natijalariga ko'ra, yoshlar tadbirkorligini yanada kengaytirish jarayonida qo'shimcha rivojlantirishni talab etuvchi ayrim yo'nalishlar mavjudligi aniqlandi, jumladan:

- moliyaviy resurslar va ventchur kapitaldan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish zarurati;
- startap loyihalarini tijoratlashtirishda marketing va boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish ehtiyoji;
- hududlar kesimida innovatsion infratuzilmani muvozanatli rivojlantirish masalasi;
- soliq va huquqiy tartib-taomillarni yanada soddalashtirish imkoniyatlari.

Mazkur yo'nalishlarda davlat tomonidan raqamli iqtisodiyotga asoslangan tadbirkorlik siyosatini izchil amalga oshirish, soliq imtiyozlari, startaplar uchun grantlar hamda kredit liniyalarini kengaytirish yoshlar tadbirkorligi rivojining barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi (1-jadval).

1-jadval. Yosh tadbirkorlar faoliyatida innovatsion g'oyalarning amaliy ahamiyati

Innovatsion g'oya turi	Qo'llanilish sohasi	Amaliy ahamiyati	Natijasi
Raqamli texnologiyalar	Savdo va xizmatlar	Ish jarayonlarini avtomatlashtirish	Vaqt va xarajatlar tejaladi
Startap loyihalar	Biznes va IT sohasi	Yangi ish o'rinlari yaratish	Bandlik va daromad oshadi
Ekologik innovatsiyalar	Qishloq xo'jaligi	Resurslardan oqilona foydalanish	Barqaror rivojlanish ta'minlanadi
Onlayn marketing	Savdo va reklama	Mijozlar bilan tez aloqa o'rnatish	Bozor ulushi kengayadi
Sun'iy intellekt	Xizmat ko'rsatish	Qaror qabul qilish jarayonini optimallashtirish	Xizmat sifati yaxshilanadi

Manba: Muallif tomonidan tayyorlangan.

Yuqoridagi jadvalda yosh tadbirkorlar faoliyatida innovatsion g'oyalarning amaliy ahamiyati yoritib berilgan. Jadvaldan ko'rinib turibdiki, innovatsion g'oyalar turli sohalarda qo'llanilib, tadbirkorlik faoliyatining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Jumladan, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt ish jarayonlarini soddalashtirib, vaqt va moliyaviy resurslardan samarali foydalanishga imkon yaratadi. Ekologik innovatsiyalar

esa atrof-muhitni muhofaza qilish bilan bir qatorda barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi. Onlayn marketing va startap loyihalar yosh tadbirkorlarning bozor imkoniyatlarini kengaytirib, ularning raqobatbardoshligini oshiradi. Umuman olganda, innovatsion g'oyalar yosh tadbirkorlar uchun muvaffaqiyatli faoliyat yuritishning muhim omili hisoblanadi [6].

O'tkazilgan tadqiqotlarning asosiy natijalariga tayangan holda quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi:

- yoshlar startaplarini moliyalashtirishning ko'p manbali tizimini shakllantirish, bunda davlat, xususiy sektor hamda xalqaro moliyaviy institutlar ishtirokini kengaytirish;
- texnoparklar va biznes-inkubatorlar tarmog'ini rivojlantirish hamda ularni har bir viloyatda yoshlar faoliyati uchun innovatsion markazlarga aylantirish;
- ta'lim tizimini innovatsion tadbirkorlik yo'nalishiga yo'naltirish, oliy ta'lim muassasalarida amaliy startap loyihalarini keng joriy etish;
- yoshlar uchun raqamli savodxonlik dasturlarini amalga oshirish va ularni zamonaviy texnologik biznes modellarini yaratishga yo'naltirish;
- mahalliy infratuzilmani modernizatsiya qilish orqali yoshlarning innovatsion faoliyatini qo'llab-quvvatlaydigan qulay iqtisodiy muhitni shakllantirish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqorida bayon etilgan fikrlardan xulosa qilish mumkinki, yoshlar tadbirkorligi O'zbekiston iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirish, bandlikni ta'minlash hamda innovatsion g'oyalarni amaliyotga joriy etishda strategik ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda davlat tomonidan yaratilayotgan qulay iqtisodiy muhit, soliq va kredit imtiyozlari, shuningdek, "Yoshlar — kelajagimiz" dasturi doirasida joriy etilgan moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari yoshlarning iqtisodiy faolligini sezilarli darajada oshirdi. Shu bilan birga, yoshlar tadbirkorligini yanada rivojlantirish maqsadida moliyaviy qo'llab-quvvatlashning barqaror mexanizmlarini shakllantirish, venchur kapital va xususiy investitsiyalar ulushini oshirish, texnoparklar, biznes-inkubatorlar va startap markazlari faoliyatini kengaytirish hamda ularni hududiy innovatsion infratuzilma bilan uzviy integratsiya qilish, ta'lim tizimida innovatsion tadbirkorlik fanlarini keng joriy etish va yoshlarning raqamli hamda moliyaviy savodxonligini izchil oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish istiqbollari mamlakatda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash, yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsion salohiyatni kuchaytirish hamda ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bois, yoshlar tadbirkorligini davlat, ilm-fan va biznes sektori o'rtasidagi samarali hamkorlik asosida qo'llab-quvvatlash O'zbekistonning kelajak taraqqiyoti uchun strategik zarurat hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining **2018-yil 27-iyundagi PF-5466-son** Farmoni. "Yoshlar — kelajagimiz" davlat dasturini amalga oshirish to'g'risida. <https://lex.uz/docs/-3826820>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining **2020-yil 3-dekabrda PQ-4918-son** Qarori. "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash infratuzilmasini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida". <https://lex.uz/uz/docs/-5141332>
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining **2021-yil 17-fevraldagi 87-son** Qarori. "Yoshlar startap loyihalarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish to'g'risida". <https://lex.uz/docs/-5300195>
4. OECD. (2022). *Entrepreneurship Policies for Youth: International Experience and Lessons for Transition Economies*. Paris: OECD Publishing.
5. World Bank. (2023). *Youth Entrepreneurship in Emerging Economies: Opportunities and Challenges*. Washington, D.C.
6. Ergashev O. *Kichik innovatsion korxonalar rivojlanishida mintaqaviy infratuzilmalarning o'rni*. Namangan: NDTU, 2025.
7. Alimurodov M. K. *Bozor iqtisodiyoti sharoitida infratuzilmani rivojlantirish nazariyasi va amaliyoti*. Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
8. Debabov S. A. *Hududiy infratuzilma tizimini takomillashtirish omillari*. Moskva: Ekonomika, 2019.
9. Mazur E. *Innovatsion tadbirkorlik va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash tizimi*. Kiev, 2021.
10. Asaul A. N., Kaparov B. M., Perevyazkin V. B. *Moliyaviy-iqtisodiy innovatsiyalar va kichik biznesni rivojlantirish strategiyalari*. Sankt-Peterburg: Piter, 2020.
11. Smagulova J. B., Bisenova R. A., Aidosova B. X. *Kichik innovatsion korxonalar faoliyatining iqtisodiy asoslari*. Almati: Ekonomika, 2021.
12. Yoximsen R. *Infrastrukturani iqtisodiy kategoriya sifatida tahlil qilish*. Berlin, 2018.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100